

Adam Šebek: Strategie a možnosti hudební praxe pražských psychedelických rockových kapel za pandemie koronaviru

Oponentský posudek

Adam Šebek se dlouhodobě angažoval v etnomuzikologickém programu na FHS, a jako svou závěrečnou práci v rámci bakalářského studia navázal na téma, které zpracovával jeho školitel Dr. Poděbradský v rámci své dizertace, týkající se pražské psychedelické kytarové scény. Adam se rozhodl podrobněji prozkoumat, co se dělo s určitým výsekem dané scény za pandemie Covidu, specificky v době omezení možností shromažďování.

Práci strukturoval klasickým způsobem, tj. uvedl sám sebe a své místo ve výzkumu, pak představil základní teoretické koncepty (kap. 1), užitou metodologii včetně relevantních etických otázek a jejich řešení (kap. 2), a v nejrozsáhlejší části (která bývá obvykle označována jako empirická, ale zde je nazvána „etnografická“, 3. kap.) jednak prezentoval situaci během pandemie ve vztahu k aktérům své scény, a pak jejich reakce na vládní nařízení, která sebou nesla omezení jejich běžných praktik. Nejprínosnější je druhá polovina kapitoly, kde autor na základě rozhovorů s aktéry scény představuje čtyři typy reakcí: streamování hudebních produkcí, kreativní a studiovou činnost, „tajné koncerty a sešlosti“ (o reálné koncerty ovšem nešlo ani v jednom případě), a stagnaci. Ve virtuálním prostoru dohledatelné produkce z prvního typu reakcí také stručně popisuje.

Ze vzdálenějšího pohledu je tedy práce velmi pěkná, zároveň kontextualizovaná v existujícím výzkumu i přinášející nové, zajímavé výsledky. Při bližším pohledu ovšem působí dojmem jakési neobratnosti, nebo – za použití hudební metafory – působí výsledný text jaksi punkově či „nahrubo mletý.“¹ To se projevuje na mnoha úrovních. Jedna z nich je teoretická. Adam do první kapitoly zahrnul i oblíbenou Turinovu teorii modalit hudebních produkcí a nahrávání hudby; tyto modalitty se liší podle výchozích hodnot, které účastníci událostí zaujmají. V dalším textu se ovšem tato teorie neobjevuje, protože zkrátka nekoresponduje se získaným materiálem. (Přesně řečeno „participační hudební praxe“ je zmíněna na s. 37, ovšem chybně, protože streamovaný koncert je právě příkladem prezentační, tedy odlišné modalitty.) Turinovu teorii by bylo možné využít, kdyby autor důkladněji analyzoval zachycené koncerty a komparoval je se zmíněným jamováním, jehož záznamy ovšem nejspíš neexistují.

Do podobného okruhu vzhledem k „hrubozrné“ struktuře patří výběr vzorku. Adam pořizoval rozhovory se členy čtyř kapel. Že patří k psychedelické rockové scéně, je možné celkem přijmout, jakkoli se přinejmenším jedna z nich od takového označení distancuje. Ovšem proč jen tato čtveřice, když se dočteme (s. 27), že komunitu tvoří „dvojciferné číslo kapel“?

V souvislosti s výběrem vzorku píše Adam „Kapely ve výzkumu nejsou vázány žádným konkrétním místem, což mimo jiné souvisí s konceptem *soundscape* Kay Kaufman Shelemay.“ (s. 14) Ovšem jak to souvisí, by bylo potřeba vysvětlit, protože KKS definuje *soundscape* třemi atributy: *distinctive setting (!)*, *sound*, *and significance* (2015: 3).

Další rovinou „punkovosti“ textu je používání slov, včetně odborných termínů. Často frekventovaným je například výraz „performativní“ (obvykle ve spojení s „praxí“), ovšem není jasné, co tím vlastně autor myslí. Jde o termín z diskurzu Ervinga Goffmana, zahrnující vlastně všechny sociální praktiky? Nebo je užít podobně, jako jej užívá Nettle v knize o hudební improvizaci *In the Course of Performance*, tedy zkrátka pro hraní? Když se na s. 49 dočteme, že „studiová činnost je.. běžnou

¹ Z textu písně Yetti Michala Horáčka.

neperformativní možnosti“, vyjde najevo, že tím autor myslí koncertování. To bychom ale potřebovali vědět o nějakých 45 stran dřív.

Do běžného akademického textu (pokud pochopitelně nejde o citaci) nepatří ani „syntáky“ (s. 30). Nejpozději na s. 22 jsem si přestala označovat formulační neobratnosti typu „...v porovnání s Evropou byla česká (!) republika na osmém místě nejhoršího stavu. A marginální poznámka k interpunkci: chyb v umístování čárek ve větě je tu rozhodně mnohem víc než správných řešení. Naléhavě Adamovi doporučuji, aby příště před odevzdáním textu pořádal o přečtení někoho, kdo umí česky.

Shrnutí: Jakkoli je vyjmenovaných chyb poměrně dost, nemělo by zapadnout, že jde v podstatě o zajímavý a vhodně kontextualizovaný výzkum, kterému chybí závěrečná korektura. Doporučuji jej k obhajobě a navrhuji hodnotit jako velmi dobrý.

V Praze 31.8. 2023

Doc. PhDr. Zuzana Jurková, PhD.